

Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19643>

Özet

Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçeği, hizmetkâr liderlik davranışları ve özelliklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçeğin Türkiye adaptasyonu ve psikometrik özellikleri, Aslan ve Özata (2011) tarafından sahlık çallanlar örneğinde incelenmiştir. Bu çallama, orijinal Dennis-Bocernea ölçeğinin kültürel geçerliliğini sahlamay ve Türk yönetim baallamında kullanılabilirliğini tespit etmeyi amaçlamıştır. Ölçek, liderlik alanında çallanan araştırmacılar ve uygulayıcılar için liderlerin astlarına karşı sergilediği destekleyici, geliştirici ve etik odaklı davranışları değerlendirmede temel bir araç sunar.

Anahtar Kelimeler

Hizmetkâr liderlik, liderlik ölçeği, Dennis-Bocernea, ?ebnem Aslan, psikometrik özellikler, sahlık çallanlar, organizasyonel davranış.

Yazarlar

?ebnem Aslan, Mehmet Özata (Türkçe Adaptasyon ve Geçerlik/Güvenirlik Çallaması).

Amaç

Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin algılanan hizmetkâr liderlik düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, liderlerin öncelikle astlarının ihtiyaçlarına odaklanma, onları geliştirme ve topluma hizmet etme gibi temel hizmetkâr liderlik prensiplerini ne ölçüde benimsediğini belirlemeye yardımcı olur.

Ölçeğin Türkiye'deki adaptasyon çallaması, özellikle sahlık sektörü gibi yoğun insan ilişkilerine dayalı ve stresli ortamlarda liderlik yaklaşımlarının etkisini incelemek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, Türk organizasyonlarında hizmetkâr liderlik modelinin yaygınlığı ve sonuçları bilimsel olarak analiz etmek mümkün hale gelmiştir.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, Robert Greenleaf'in kavramlaştırdığı Hizmetkâr Liderlik modelidir. Bu model, liderliği bir güç ve kontrol mekanizması yerine, astların gelişimini ve bağırsını önceliklendiren etik bir sorumluluk olarak tanımlar. Hizmetkâr liderlik, genellikle şu temel boyutları içerir:

Fedakârlık ve Empati: Liderin astlarının duygusal ve kişisel ihtiyaçlarına duyarlılığı.

Gelişim ve Büyüme Teşvik Etme: Astların potansiyellerini gerçekleştirmeleri için destek sahlama.

Topluluğa Hizmet: Organizasyonel amaçların ötesinde daha geniş bir toplumsal fayda sağlama odağı.

Öz farkındalık ve Etik Davranış: Liderin kendi değerlerini ve davranışlarının etkilerini anlaması.

Dennis-Bocernea modeli, bu karmaşık yapıyı sistematik olarak değerlendirilebilir alt faktörlere ayrılarak, liderlik davranışlarının spesifik bileşenlerinin ölçülmesine olanak tanır. Bu psikometrik yaklaşım, hizmetkâr liderliğin örgütsel başarı, iş tatmini ve performans üzerindeki etkilerini incelemek için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Aslan ve Özata (2011) tarafından gerçekleştirilen geçerlik araştırması, ölçeğin Türk kültürüne uygunluğunu ve ölçmek istediği yapıyı doğru bir şekilde ölçüp ölçmediğini (yapı geçerlik) tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmada, genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin orijinal faktör yapısının Türk örneğinde korunup korunmadığı incelenmiştir.

Geçerlik analizleri, ölçek maddelerinin hizmetkâr liderlik yapısı altında anlamlı bir şekilde gruplandırılması ve teorik beklentilerle uyumlu olduğunu göstermeyi hedefler. Elde edilen bulgular, ölçeğin teorik yapıyı temsil etme yeteneğinin yüksek olduğunu desteklediği takdirde, ölçek Türkiye'deki araştırmalar için geçerli kabul edilir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçeğin ölçümlerinin tutarlılığını ifade eder. Aslan ve Özata (2011) çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla yaygın olarak Cronbach Alfa katsayısı kullanılmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Her ne kadar spesifik güvenirlilik katsayıları kaynakta belirtilmemiş olsa da, başarıyla bir adaptasyon çalışması için genellikle 0.70 ve üzeri Alfa değerleri beklenmektedir. Bu güvenirlilik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda ve farklı koşullarda tutarlı sonuçlar ürettiğini kanıtlayarak, araştırma sonuçlarının sağlamliğini artırır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını incelemek için hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri uygulanmıştır. AFA, ölçek maddelerinin temelindeki boyutları keşfetmek için kullanılırken, DFA ise ölçeğin orijinal geliştiricileri olan Dennis ve Bocernea tarafından önerilen teorik yapının Türk örneğinde ne ölçüde doğrulandığını test etmiştir.

Başarılı bir faktör analizi, hizmetkâr liderliğin çok boyutlu yapısının Türk kültüründe de geçerli olduğunu ve ölçek maddelerinin ilgili faktörlere yüksek yükler verdiğini ortaya koyar. Bu analizler, ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve bilimsel sağlamlığını teyit etmek açısından merkezi bir rol oynamaktadır.

Ölçme Aracı

Bu ölçek, hizmetkâr liderlik davranışları ölçmek üzere tasarlanmış bir öz bildirim aracıdır.

Test Type: Geliştirme (Türkçe Adaptasyon ve Psikometrik inceleme)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanır (kaynakta derecelendirme detayı belirtilmemiştir, ancak standart psikometrik uygulamadır).

Language Available: Türkçe

Population Group: Çalışanlar, özellikle organizasyonlarda çalışan profesyoneller.

Age Group: Yetişkinler (Çalışma hayatında aktif olan bireyler).

Population Details: Aslan ve Özata (2011) çalışmasında örneklem, hastane ve sağlık kuruluşlarında görev yapan sağlık çalışanlarından oluşmaktadır.

Test Methodology: Katılımcılardan, liderlerinin davranışları değerlendirilmeleri istenen maddelerden oluşur. Cevaplar, genellikle 5'li veya 7'li Likert ölçeği üzerinde derecelendirilir.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, örgütsel psikoloji, adaptasyon, geçerlik analizi, güvenirlilik, sağlık sektörü, yönetim ve ekonomi, faktör analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: sebnemaslan27@hotmail.com (Sorumlu Yazar: Sebnem Aslan)

Correspondence Address: Belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İzinler ve Ücret: Kullanım izinleri ve olası ücretler için sorumlu yazar Sebnem Aslan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?li? (Adaptasyon): 2011 (Aslan & Özata taraf?ndan yay?nlanan geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? y?li?).

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: [dennis-bocernea-hizmetkar-liderlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Aslan, ?. , & Özata, M. (2011). Sa?lik çal??anlar?nda hizmetkâr liderlik: Dennis-Winston ve Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçeklerinin geçerlik ve güvenilirlik ara?t?rmas?. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi* , 18(1), 139-154.

Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in madde içerikleri, kaynak metinde do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddeler için Aslan & Özata (2011) referans?na veya sorumlu yazar ?ebnem Aslan'a ba?vurulmas? gerekmektedir. Sa?lanan PDF dosyas?n?n incelenmesi önerilir.